

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 10 maig de 1914.—Núm. 42.

De Colectivisme

Estem atrevessant un període de la nostra història de verdadera inquietut en tot ordre d'idees. La revisió de valors intel·lectuals que s'està realitzant, es una de les labors més trascendents que'ls noucentistes han emprés, per destriar lo aprofitable.

Unes de les qüestions a que's dona preferència i son estudiades amb més extensió i intensitat, amb formidable empena, son les qüestions econòmiques. No hi ha problema que s'analitzi que en el fons no hi bategui una qüestió econòmica en l'ordre social, i com que en l'ordre polític els programes dels partits monàrquics tenen molt emboirat el contingut econòmic, aquesta causa els porta fortes perturbacions conduint-los a la més completa desfeta per manca de consistència, resentint-se també del mateix mal els partits republicans i produint-se la crisi que estem patint.

Es ben cert que no tenim un sistema polític perfecte i que haurem de bregar molt per a aconseguir-lo; pero es ben cert que les qüestions polítiques no tenen aquell calor de apassionament i virulència que tenien antes de conseguir el sufragi universal, la llei d'associacions, la llei del Jurat i altres que s'han incorporat a la realitat.

A Alemanya, França, Anglaterra, actualment les qüestions econòmiques apasionen a les multituds i preocupen als governs per que responen a un estat d'opinió del país. Si's volen reconstituir els partits polítics espanyols, si volen despertar de l'ensopiment les forces socials, haurà d'ésser incorporant als seus respectius programes un contingut econòmic ben clar, ben definit, única manera a nostre entendre de remoure l'opinió pública. Amb una formidable campanya en aquest sentit arribarem a destriar la societat, i reorganitzar-la amb núclis socials integrats als partits polítics per defensar llurs interessos de classe.

Actualment en la gran premsa de Madrid i Barcelona, en Acadèmias i Ateneus s'està laborant en les qüestions econòmiques, com si's volgués pendre'l pols a la opinió pública. A l'Ateneo de Madrid s'están celebrant conferències per orientar, per formar opinió sobre un *impost intransferible a la producció*. A Barcelona, en una de les societats més nombroses de cultura popular, l'«Ateneu Enciclopèdic», se donen lectures comentades i de vulgarització de les teories del Colectivisme agrari, que es un colectivisme més atenuat que'l colectivisme integral que te incorporat en el seu programa el partit Socialista obrer espanyol.

Aquests fets, aquests batecs que recullim avui a les nostres planes, no son més, a nostre entendre, que una preparació de la opinió, per baixar més tart de la esfera científica a la de les realitzacions. No ens causaria cap sorpresa, veure dintre poc temps que'l partit més lliberal de la monarquia, integrés en el seu programa polític el contingut econòmic que porta *l'impost intransferible a la producció*, i que'l partit republicà federal adoptés els principis econòmics que's deriven d'*El Colectivisme agrari*, com apliació del contingut econòmic que actualment defensa.

L'únic partit que no está en crisis, es el partit Socialista, cada dia més vigorós, cada dia més potent, amb organització i programa mínim i màxim, amb una tàctica i una disciplina propia, digna d'estudi; i es també el que dona més importància a les lluites econòmiques, lo mateix en lo que fá referencia a las realitzacions immediates, que a la difusió dels ideals de Colectivisme integral.

El programa del partit federal necessita reformar-se si es que vol actuar amb una acció conjunta amb el partit Socialista obrer espanyol. Opinem que un dels punts de vista que amb gran vidència va integrar-lo el gran mestre En Francisco Pi i Margall en l'ordre econòmic, ha quedat sense vulgaritzar-se, no s'ha explicat prou, no l'han capít les multituds ni molt menos la classe mitja, que es la que forma'l nervi del partit federal actualment.

No s'ha explicat prou lo que va fer l'Emperador Nicolau a Rusia amb l'emancipació dels servos; no saben les multituds ni la classe mitja lo que va proposar i realitzar en Glastone a Anglaterra per a lliurar als Irlandesos de aquell padró d'ignominia que l'història tindrà de reconèixer com una de les més grans injustícies fetes a la humanitat en ple sigle XVIII per un Estat que vol ostentar com cap altre'ls títols de lliberal, humà i progresiu.

Poc, molt poc, se'n sab dels efectes que produiria en l'ordre econòmic el repartiment de les terres incultes del Estat entregades a les societats de treballadors i l'apoderar-se de totes aquelles terres que quedessin incultes per espai d'cinc anys. Aquests caires econòmics que integren el programa del partit federal, si haguessin sigut oportunament vulgaritzats, avui ens trobaríem amb el terreno assaonat per laborar, per reformar i adaptar aquelles idees en harmonia amb els progressos de la ciencia econòmica. Podríem integrar al programa del partit les orientacions econòmiques que'l sabí En Joaquim Costa va desgranar en la seva profunda obra *El Colectivismo Agrario en España*.

L'arquitectura econòmica dels tres partits quedaria ben determinada, i representaria les tres modalitats dels nuclis socials.

La classe mitja aquí a la nostra terra es la més nombrosa, i es la que representa'l nervi de la societat actual; la que sofreix la presió dels de dalt i les fortes embranzides dels de baix. La seva situació actual es de desorientació: sense organització, mancada d'ideals que pugui acoblar-la, sense força colectiva, lluita desesperadament, aïslada, realitzant un treball i esmersant els seus esforços en fer produir el capital.

Les jornades del treball de la classe mitja no s'acaben mai. Amb una tensió d'esperit permanent, no té descans, i li causa enveja la situació de molts treballadors que, amb la seva organització, han sapigut pujar el seu salari i rebaixar la jornada de treball. El nostre petit industrial, el nostre petit comerciant, el arrendataris de la terra, després de una inacable labor durant el dia, quan el jornalier descansa amb tranquil·litat, ells entren a les hores més atormentadores de la seva existencia.

Els seus llibres están plens de venciments; els pocs guanys, la competencia, no'ls permet treballar amb profit; els *habers* dels seus clients no'ls poden realitzar; ha tingut d'acudir al crèdit; l'amic, el company, el familiar li han avalat lletres; la necessitat l'obligarà a alçar fondos en descobert; el trimestre de la contribució, el lloguer de la casa, no'l deixen viure; passa les hores torturant-se l'imaginació; no troba cap solució; les seves engunies no'l deixen aclucar els ulls en tota la nit; está agotat; no troba fondos per atendre els seus compromisos; ha d'anar a suplicar; s'ha de arrastrar; ha de deixar troços de la seva dignitat perque li concedeixin un aplaçament, una renovació; l'amic, el parent, el company, se troba amb les mateixes empenes que ell; no li accepten les firmes del avals; ha de buscar-ne altres de més solvents...

Veus'aquí un hèroe anònim. Aquell home que resisteix valerosament una jornada de treball de vint hores diaries; aquell home que ha creat una riquesa, que no li espanten los mes grans sacrificis, el veurèu amb el cor oprimat. Ell que amb son valor posaria cent vegades la seva vida en perill; que rés l'espanta, el teniu que solsament al pensar que ha de demanar l'aplaçament, la renovació, ha de trobar irrimissiblement una nova firma mes solvent; aquell home no dorm, no menja, no descança; la seva vida es un martiri, un verdader infern. Anirà deixant tires de la seva pell pel camí de la vida i de cent cassos ne surt un de vencedor. ¡Els demés!... El seu treball, el seu engeni, aquella riquesa per ell creada serà absorvida per uns que ell no coneix; son un sers anònims representats per uns papers que s'anemen accions; ell els veurà passar triomfalment sense que *mai hagin treballat*, se'l mirarán despectivament i'l motejarán dient-li fracassat.

Els ideals de Colectivisme agrari pera la classe mitja, per als arrendataris, per als petits industrials, per als petits comerciants, per aquest nombrós exercit de valents lluitadors, han d'ésser la seva bandera de redempció.

¿Què es el Colectivisme Agrari? El pròxim número discurrirém quelcom sobre aquestes doctrines econòmiques.

P. A. M.

¡Caritat, per en Galdós...!

L'Ajuntament ha votat un donatiu, a l'igual que'ls de Barcelona, Madrid, Santander i tans altres d'Espanya, per a engroixir la suscripció oberta a favor de Galdós. I això que sembla una gran obra, una obra que enalteix a qui la fá, es, al meu judici, una equivocació, i representa aquest acte una befa per en Galdós, una vergonya per a Espanya i un escarni al talent mundialment reconegut.

Heus-aquí per a que ha servit aquesta suscripció; per a fer-nos saber que Galdós es pobre; que Galdós está empenyat; que l'autor dels Epissodis Nacionals, el primer novelista d'Espanya i un dels millors del mon, el gran dramaturg del teatre d'idees, continuador de Ibsen; l'eximi pensador; l'home just i recte, aimant de les democracies i de les justícies; l'excels artista de les grans concepcions, no te susceptibilitat, no te amor propi, no te sentiment del quels l'humiliació, no concebeix el donar-se vergonya d'un acte que rebaixi, i, així, a costa d'ell, i pel nom d'aquesta gloria patria se demana una almoïna...

Galdós es pobre... ¡feu-li una caritat...!

Galdós es pobre i pobra es Espanya; perque país on s'arriba an aquest extrem, es un país de benaventurats... I Ajuntaments que devant d'una suscripció humiliant per la més gran figura de la patria no contesten amb la més ferma protesta... son Ajuntaments que sovint perden la noció de les coses i no mediten l'alcanç de llurs resolucions.

Avui per Galdós... ahir per Costa... demà... ¿qui serà demà...? ¡l'encara hi ha ploma que desde els periòdics espanyols protesta dels *petitissims* comentaris que per aitals fets ens dedica la premsa estrangera!.. ¿Qué ha sigut aquest descabellat clam en contra un solt de *Le Journal* sino un ridícul?

Doncs no's veu la manera de curar-se, no hi ha manera... I mentres se paguen grans rendes i jubilacions a Capitans Generals, Ministres i Consellers d'Estat, molts d'ells d'una ineficacia absoluta... les Corts d'Espanya no saben votar una pensió decorosa per a deslligar de preocupacions econòmiques

als homes (puix que també ens referim al cas del gran Costa) que han fet més bé a l'Humanitat i han donat més gloria a Espanya que tots els Capitans Generals, Ministres i Consellers que hem tingut per molts anys.

Feu caritat a Galdós amb una mà i doneu, amb l'altra, una bofetada a Espanya.

Serà qüestió de fer que'ls grans homes nostres se naturalisïn a l'extranger per a salvar llur dignitat i llur estómac.

J. G. P.

* * *

L'Assamblea dels aucells

El caçador qui espanta als aucells, ferit.

La tomba del Trovador.

(Acabament)

Al bò del cant, un caçador s'escaigué passar prop l'orga aucellística, i a l'oïr tanta remor, volgué disparar l'arma dret als assembleïstes. Sonà'l tret. No ho hagués fet mai!

Els pobrissons aucells fugiren esverats en totes direccions.

Novament se formaren per l'espai núvols corre-dissos que xisclaven. Mentrestant, els veïns de la inconeguda terra tancats dins llurs cases se forjaven véurer arribar tota mena de malestrugances. Al divi-sar de nou als núvols, l'espant anà creixent finses que un de menudíssim devallà dret a la plana, al poble, i allí els contà els acorts de l'Assamblea. Els veïns d'aquella terra encara no han surtit del seu astorament. El caçador, al disparar l'arma ho feu amb tant mala sort que, sense reparar, s'avançà cec per a guaitar la caçera; més s'estimà de dalt d'una roca, caient a terra ferit i tacant de roja aquella tova alfombra de verd puríssim, mes puríssim encara d'ençà de l'Assamblea dels aucells. Desagnant-se cridava socors i rès responia. El silenci havia esde-vingut clàssic en aquell lloc poc avans tot música. Ni un aucell restava per entre la salzareda. Ni un alé de cosa humana s'oïa per en lloc.

L'espatec de l'arma va poder profanar l'Assam-blea i allunyar als aucells, però'l caçador bé'n pa-gava la pena. Ah ¡pobre ferit! ¡Còm hauria beneit un glops d'aigua fresca per a rentar-se la llaga!

Condolit i gemegant s'arrastrava cercant endeba-des una mà pietosa que'l curés, quan de sobte feu un sospir de content al trovar-se enfront d'un jove que, al semblar, dormia.

Era'l Trovador. El pobre caçador respirà amb força i li allargà una mà tot barbotejant unes pa-raules.

El Trovador estava ajegut damunt l'herba tova, i al seu-entorn llunja brillosa una gran clariana. La cara pàlida, els ulls closos amb dugues llágrimes que no acabaven de despèndre's, sonrients els lla-bis, els llargs cabells negreus i sedosos caiguts en desordre sobre'l front y'l coll, més que un jovíncel mort, hauriau dit també que era una verge despresa del cel que havia devallat pera respirar un un matí de primavera tota la fragancia que de l'Assamblea dels aucells ençà, la salzareda havia begut.

Vora d'ell, un jardí havia esclatat flairós. Garde-nies, clavells, rosers y lliris el cercaven. El llaut reposava a la dreta del Trovador engalanat de llo-rrer. El caçador, corprès davant d'aquell jovíncel que no alenava, el cridà tres cops. Al tercer cop una veu desconeguda li vá respondrer: —No't cansis caça-dor en cridar-lo, que ell es finat. Al revés de lo que tú has fet, ell va oïr el xarroteig dels aucells; el Trovador s'es mort d'enamorament, i son esperit vola ja vers la immortalitat.

Tot a aquí es Bellesa. Guaita'l llaut, i nó'l toques pas, doncs la teva mà's cremaria.

El Trovador ha endevingut musa, f'l llaut foc sa-grat.

Si vols redimir-te del teu crim, llença l'arma i cull una flor d'aquesta tomba, i trasplanta-la, que allà on ella germini, els aucells hi vindrán amorosos.—

Callà la veu i es fama també que'l caçador obeí.

Aviat va correr la nova de l'Assamblea dels au-cells i la dels acorts presos. Les gents, en currúa feta, anavan a visitar la tomba del Trovador mort.

Un aucell de cada mena el vetllan en tot temps i li cantan nit i dia una cansó que mai ningú sabria dir. El llaut els respòn amb una tonada d'agraïment.

En aquella terra, els aucells son ara venerats com ho pujan ésser les imatges. Tothom els mira amb amor i el caçar aucells fora pecat que ningú perdonaria.

Un prec d'amor vos farè...

Si un día trovéu a mancar vora la finestra de la cambra el aucell cantaire, o pels ferros de la balco-nada, penséu que a ben segur serà a fer companyia al Trovador: però, si demà i l'altre no tornés, temèu per vosaltres. Fora que vos ha abandonat i amb ell tots els aucells. Fora una deshonra per a la nostre Patria! i aviat la miseria vos endogalaria a tots. En tot temps, fora hivern per l'ànima nostra i finses els arbres moriran d'anyorança.

Fora'l càstic mes grós que poguéssim sofrir, que aixís com s'es dit que *poble sense poesia fora com un any sense primavera*, terra sense aucells, fora com nit sense estrelles, mar sense peixos, ar-bres sense fulles, infants sense mare, poesia sense poetes, amor sense enamorats.

Fora la condenació dels homes i dels pobles de-vant l'obra maravellosa de la Natura. Fora que la vida s'hauria envilit; que atentar contra'ls aucells, es atentar contra Deu qui els envia per a fer mes her-mosa aquesta curta passejada per la terra.

.....
Un prec d'amor vos faré, i es, que no volgéu pas qu'arribi per la Patria nostra aquesta hora baixa, que no l'estima pas aquell que li regateja el més petit amor.

I'ls aucells bé'n mereixen un bon boçí, ells que n'escampan tot any tant abundantament.

Un prec d'amor vos faré, i es, que quan guaitèu volar un aucell, pensèu en l'ànima del Trovador que vaga per l'espai amorosa.

Un prec d'amor vos faré, i és, que de l'Assam-blea dels aucells en volguèu recullir sisquera sia la seva essencia, sisquera sia'l conte, sisquera sia la mel.....

Un prec d'amor vos faré
un prec d'amor vos faria,
i és que çò que no veuré
els homes d'un altre dia
ho gosessiu a tot plè

BERNABÉ MARTÍ I BOFARULL.

Tarragona, abril de 1914.

* * *

Bibliografía

NEUS

Novela per Na Maria Domé-nech de Cañellas.— Biblioteca Joventut. Barcelona. Preu 3 pessetes.

Tot just hem terminat la lectura de l'obra que anem a bibliografiar, fresca a la ment la seva argu-mentació, i fruit encara la selecte literatura, aga-fem la ploma per a dur-hi al paper les nostres apre-ciacions crítiques.

Volem creure honradament que la autora—dama d'una neguitesa espiritual, treballadora incansable en tota cosa d'un positiu valor cultural, artístic i ca-talanesc,—no s'ha proposat sino que traçar el bos-queig d'una noia, la Neus, i furant i afondint la seva vida, cercant-li els misteris inconeguts, fent una passejada per la seva ànima, si'l mot escàu, l'ha guarnit de personatges, de trama, de acció i de mo-vement, per a fer-ne esdevenir una novela.

No vol dir això que'l llibre perdi tot interès des-comptada la Neus, no, car pel contrari l'interès vá creixent a mida que hi compareixen nous perso-natges.

La novela de la Neus, és la vida novelesca de la majoria de noies vilatanes que, per embats de la fortuna, o per desgracies de familia, se n'han d'anar a servir a Barcelona, o a qualsevol altra gran urb.

Surt la Neus del poble, abandonant al seu pare i germà, per la mala circumstancia d'haver contret el pare segones nupcies, i no poguer conviure amb la

marastra. El germà, que es encara jove, és un tarit-tarot. El motiu, tot i éssent fàcil, és prou justificat. La Neus entra a servir de cambra a casa de don Tomás, magistrat de l'Audiencia, i allí comença la seva vida d'angoixa i de sufriment. La Neus, un bon xic refinada en les costums, i per la educació cuida-dosa que li donà la seva mare i la mestra del poble, lluita desesperadament en son fur intern, com tota ànima errant que camina sense una guia i una espe-rança que la conforti.

D. Tomás té tres fills; l'Enrinc, el Joan i la Ma-tilde. El segón, o sia'l Joan, es metge a París, i és l'antítesi dels de la seva familia. En Joan es un fi-làntrop, un revolucionari en les costums i en el mo-do de portar-se. Lluita sovint amb el seu-pare i ger-mana, car aquets son fets a la faisó de l'escola con-vençional. El pare és l'home encarcerat i fátuo, buid de per dintre i ostentant no més que la car-cassa del seu càrrec d'inflament. Pervers d'ànima, i ridícul dintre de la seva immoralitat. La filla, és el tipo de la senyoreta qu'ara s'estila. Vanitosa, pobre d'intellecte i sobrada d'orgull.

Sucsueix que'l Joan s'ha enamorat de la Neus i li dona paraula de confiança per a quan torni de París. Mentres en Joan és a fora, el pare, D. To-más, enganya miserablement a la Neus. Torna el fill, en Joan, i la cerca apassionat sense conèixer la gran infamia. Topa amb la Neus, l'aixeca del llot i la redimeix, digne i honrada, i's casa amb ella tot hi sabent la veritat amarganta, núa i brutal.

El gest d'en Joan, per lo nou i no acostumat en la nostre vida social, es un gest de l'home qui romp amb els antics motllos. ¿Es verosímil? ¡Que sab un hom! De tots modos, bó es pintar un personatge que s'enlaire tan amunt i s'hi sosté com l'águila.

En Joan, prototip de la delicadesa de sentiments, es el poeta qu'en comptes de rimar, crea un poema al entorn d'una dona.

Es el poeta de la plástica. Es l'héroie anónim que triomfa dins de sí mateix. La Neus, es la dona in-quieta, neguitosa, la neuròtica de tot temps i que mercès a la mà honrada d'en Joan s'atura d'un abis-me sense fons al que fatalment havia de caure per a no aixecar-s'en mai més.

Ço que havém narrat somerament, es la novela escrita.

La Neus está estudiada psicológicament bé, no tant son pare i germà, ni la marastra, de la que no'n sabém sino qu'unes vagues impresions.

El D. Tomás resulta aixís mateix incolor.

Tal vegada l'autora ha volgut donar-nos-el aixís per a evitar presentar-lo tal com el lector s'el imagina. Si ha sigut aquest el mòvil, ens justifiquem el llarc silenci que guarda en els moments més cul-minants, quan tot sembla obligar a que parli, sino per altra cosa, per a penedir-se del irremeiable mal comès; o, al nostre entendre, hauria de morir per a no deixar rastre d'una tan monstruosa taca qu'ara suara renta el seu fill en presencia del pare.

La senyora Na Maria Doménech de Cañellas ha volgut donar mostra de la seva pulcresa literaria ha fet més literatura que argument. A ben segur que això perjudica al llibre. El llenguatge usat es més bé apropósit per a escriure una novela en vers, si s'estilés, que no pas per a escatir els paorosos drames que fòrçosament han de tenir tota la aspresa del llenguatge quan esclaten; com fòrços es que qui parla la llengua del sentiment i de l'amor no s'entreté en traduir el lèxic per a que resulti acadè-mic o poètic.

Per això havem dit al començament, que l'auto-ra, més bé que escriure una novela propiament dita, deu haver volgut fer un bosqueig d'una noia vilata-na, i ens atrevirem a dir que sino l'ha coneguda i tractada, ho sembla, puix en quant a la Neus es de justicia reconeix que ademés d'un molt ben traçat físic i moral, estudia la seva complexa psicologia pels seus quatre caires d'una manera analítica.

Vagi la nostre efusiva felicitació per a la distin-gida escriptora tarragonina, tot fent-li acatament per la seva laboriositat i per la cura exquisida en tota cosa per ella iniciada anhelant poguer sovinte-jar aquesta secció ocupant-nos d'obres per Na Ma-ria Doménech de Cañellas infantades.

B. M. i B.

Del "Centre Autonomista de Dependents"

Es de tanta transcendència, per a mi, l'obra que realitza i te de realitzar el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria», que voldria parlar-ne sempre, i sentir-ne parlar, als que estan dotats de mes condicions que jo, eternament, i no voldria pas parlar-ne ni que s'en parlés perquè sí, per sport, no: s'en hauria de parlar continuament com a medi de propaganda, per a fer decidir als indecisos que sols veuen en el Centre una entitat mes, i també com a consolidació de l'obra a realitzar puix que alguns se creuen que els beneficis s'han d'obtenir en un mes de treball.

Al primers, s'els tindria de desglosar minuciosament l'alcanc de l'obra a realitzar en el nostre «Centre», l'alcanc i la necessitat de la mateixa per als dependents del comerç i de la indústria. Als segons, s'ls tindria de previndre que'ls treballs del «Centre» envers el millorament moral i material de la classe no's fan en un ni dos mesos, sinó que's deuen preparar per a portar-los a la práctica quan l'ocasió es propicia.

El «Centre Autonomista de Dependents» es, al meu entendre, una entitat de resistència, un sindicat d'obrers joves. Les armes dels seus associats, les que deuen usar-se per a les seves reivindicacions, no son pas, ni el boicot, ni l'estridència, sinó la instrucció, els coneixements, els meetings de cultura, que donen positius resultats per a suplir l'instint per l'intel·ligència, i que fan fer les coses amb meditació i cuidado. I això es d'una conveniència gran, ja que no es precis fer les coses com fines ara s'han fet, sinó que es obligació de cercar innovacions en les mateixes i les més beneficioses possible.

I per a obtenir-les es precis ser molt constant en l'obra que's realitza en el «Centre» i tindre fe i confiança en els capdevaners d'ell, que amb adnegació i desinterès treballen per al bé de nostre estament.

Una de les primeres campanyes que empren el «Centre» es el que's compleixi bé'l Descans dominical, cosa que segons tinc entès s'obindrà a no tardar molt.

UN DE LA CLASSE.

* * *

Notes de l'Orfeo

S'acosta una altra data que haurà d'ésser per l'Orfeo data gloriosa.

Se parla, i està en negociacions, donar un concert a la nostre ciutat la Sinfónica de Barcelona que dirigeix el mestre J. Lamotte de Grignon, el dia 20 d'aquest més, amb la cooperació valiosíssima de l'Orfeo.

L'Orfeo hi cantaria la grandiosa página musical den Wagner, *La Consagració de Graal* del Parsival, en unió de la Sinfónica.

Cap entitat fora de l'Orfeo Catalá, ha cantat aquesta grandiosa obra. No creiem necessari ponderar la transcendència del acte, ni'l valor gegantí d'aquest probable acontèixement, car està fresca a la memoria de tots els bons filarmònics la joia paladejada quan les representacions del *Parsival* al Liceu de Barcelona en la passada tardor.

Sembla que en Lamotte, además de la mentada obra den Wagner, ens proporcionaria la bella ocasió de fer-nos sentir de bell nou la Sinfonia V o VII de Beethoven, la Rapsodia 12, de List, i alguna altra obra digna companyona d'aquestes.

Tenint en compte que aital gran concert se celebraria la nit del 20 d'aquest més, revetlla de l'Ascensió, i que'ls preus foren bastant econòmics, augurem, de portar-se a terme un éxit per la Sinfónica i per l'Orfeo, i un plè dels que deixen grat record.

S'està ultimant lo referent a l'anada a Lleida i Borjes Blanques, el Concert anyal pels socis protectors i'l berenar de Pasqua.

En junt, una tongada de grans activitats.

Avui aquesta nit, a les 9, en l'Hotel d'Europa, se dona el banquet proposat en honor del President de l'Orfeo, D. Manuel Font, éssent en gran nombre els inscrits.

Com ens consta que aquest obsequi te per base patentizar al Sr. Font l'agraïment que li deu l'Orfeo per l'èxit assolit en l'excursió a Madrid i per la tasca general duta a bon terme durant la seva Presidencia, ens hi adherim—anc que sia espiritualment—i felicitem al festejat i als festejadors.

X.

* * *

L'elecció d'un Senador

Diu el nostre confrare *El Poble Catalá*:

«El diumenge, dia 17, se celebraran les eleccions de Senador per Taragona, per a cobrir la vacant produida per la mort del republicà don Pere Cobos. Els republicans i demés elements prestigiosos del districte, presenten la candidatura del nostre distingit amic don Eduard Calvet.

Sabem que la candidatura ha sigut mol ben rebuda a la provincia y que l'apoiaran tots els diversos elements que simpatitzen amb la personalitat i alts prestigis del candidat.»

Les nostres notícies coincideixen perfectament amb les del estimat confrare barceloní.

* * *

En l'elecció de compromissaris que tingué lloc ahir en aquesta ciutat, foren votats per unanimitat els següents regidors, D. Pere Lloret i D. Ramon Cavallé, republicans i D. Agustí Virgili i D. Manel de Orovio, conservadors.

* * *

De l'Ajuntament

Amb l'acostumada puntualitat s'obrí la sessió el el passat divendres. El saló està vestit d'estiu, o millor dit, despullat dels cortinatjes. Amb la pluja, s'han produït clarianes a tots els bancs. Se veu que en això de no mullar-se'ls peus, no hi ha diferencia d'idees.

L'ensopiment es gran. Van llegint-se'ls dictamens que figuren a l'orde del dia i s'aproven sense discussions ni aclaracions. Així passa l'informe de l'Alcalde respecte a les millores que's reclamen a la Mancomunitat. S'ha ampliat de la sessió darrera ençà, però encara'ns sembla esquifit, pobre...

A l'arribar el període dels precs, ens animem una mica. L'Albafnll vol que s'aprobín els comptes vells; En Montañés demana que s'enquitrani la Rambla; En Lloret proposa s'estudii si seria convenient que'l passeig d'estiu se traslladés al de Pi i Margall, puix creu que al Setembre encara duraran les obres a la ditxosa Rambla: l'Oliva, prenent-se-ho en serio, vol que s'exigeixin responsabilitats; i l'Alcalde amb la seva mitja rialleta contesta a tots que no s'apurin, que veurà, que farà, que dirà...

Passat l'enrenou de la Rambla, se'n comença un altre per les canals que encara resten els carrers d'Apodaca, Unió i Real. L'Alcalde fuig d'estudi, però En Lloret li fa veure que l'acord del Municipi es ferm i que no hi ha dret a permetre als uns lo que no s'ha tolerat als altres.

Se torna a parlar de l'exposició de pintures dels nostres compatricis i amics En Francisco Carbó i En Josep Vázquez, i s'aixeca la sessió.

Noves

Ahir, a les 10 de la nit, va celebrar-se una conferencia per iniciativa de la «Juventud Nacionalista Republicana» de Reus, al lloc social del «Foment Republicà Nacionalista».

Nostre il·lustre patrici Dr. Martí i Julià, president de la benemèrita «Unió Catalanista», disertà amb gran elocuença i sentit pràctic, sobre *Valua Social i Política del Nacionalisme, El Catalanisme, La nova orientació de la «Unió Catalaniste»*.

La concurrència va ésser nombrosa i l'il·lustre conferenciant fou aplaudit amb entusiasme.

Per motiu de l'hora avançada, no podem adelantar als nostres llegidors les noves orientacions. El pròxim número procurarem registrar en les planes de RENOVACIÓ lo més extens possible les patriòtiques manifestacions del Dr. Martí i Julià.

Les festes d'aviació celebrades el diumenge i dilluns passats atragueren una enorme gentada a Tarragona, desitjosa, com els veïns de la capital, de presenciar els vols invertits de Mr. Galtier.

No quedà ningú defraudat, puix els vols de Mr. Galtier resultaren maravillosos, emocionants de debó, i dignes del més competent i afamat aviador.

Llàstima que la forma amb que s'organitzà l'espectacle no permeté al simpàtic aviador treure'n tot el profit econòmic que's mereixia. Y llàstima també que'l President de la Comissió de festes se mostrés tan rigorista en el compliment del contracte, deixant a la ciutat en un lloc que no li corresponia.

En el vinent número publicarem un article dedicat a la qüestió del Contingent Provincial, en el que reproduïrem interessants manifestacions que'l senyor President de la Diputació, nostre bon amic en Josep Mestres ha tingut l'amabilitat de fer-nos amb motiu de l'escrit que insertarem la setmana passada tractant el mateix tema.

Fa dos dies que plou amb gran contentament de la classe pagesa, per més que fins'are l'aigua no ha caigut amb l'abundència que's necessita.

Remerciem als nostres amics de la Juventut Nacionalista Republicana de Reus, la lletra de convit per assistir a la conferencia del il·lustrat i benemerit Dr. Martí i Julià.

Ahir va passar tot el dia al llit el nostre company D. Pere Lloret, a conseqüència de grans dolors de cap produïts per un fort refredament.

Per iniciativa dels orfeonistes de l'Orfeo Tarragoní, i alguns socis protectors de dita entitat, serà obsequiat amb una festa íntima'l nostre estimat amic D. Manuel Font, president de l'Orfeo.

Procurarem assistir a la festa per a sumnarnos a la manifestació de simpatia que bé o mereix l'amic per les seves condicions d'activitat, desinterès, cultura i altruisme.

Casals (perruqué), Unió, 12, Colonia tarragonina't felicita gran reforma establiment, recordém que l'estufa desinfectán la tens des de'l 1902.—*Murt.*

SALÓ DE VENTES

AL DIA

Novitats per a senyora i nenes en Mercería, —Confeccions.— Pells.—Sombreros.— Bisutería, etc., etc.

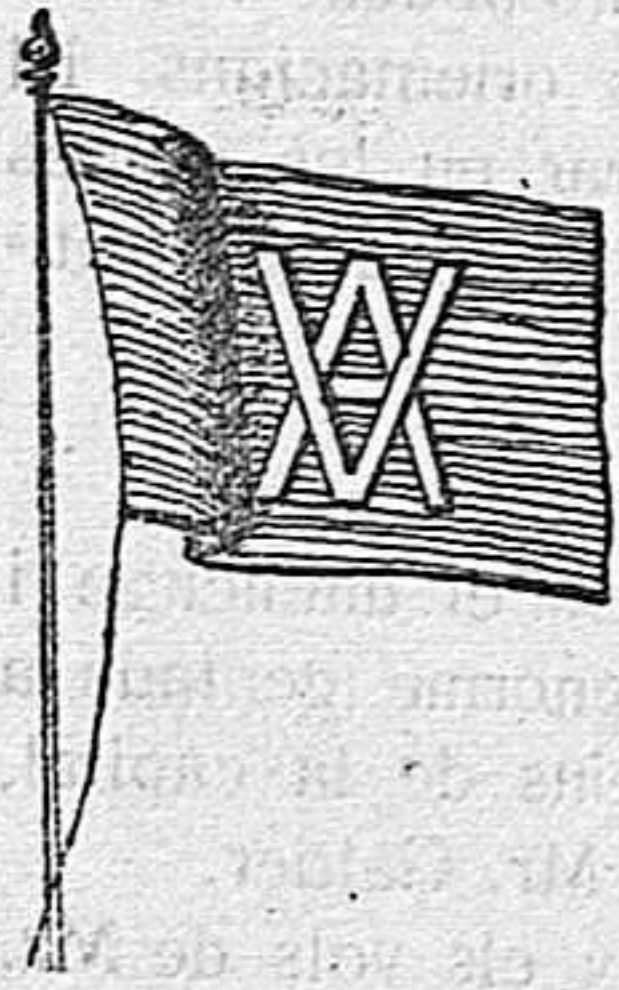
Gran assortit en PERFUMERIA
Inmensa varietat en Brodats.

Se venen a pessés i a trosos.
Preu ficse.—Ventes al contat.—Sempre nou.—
Continuament renovació.

Rambla de San Joan, 40, pral., 1.^a
TARRAGONA

ALS AGRICULTORS

En la finca de D. Isidre Aymat, partida *Rodolat*, se venen els millors plançons de garrofer, classes **Valenciá i Pom negre**. Per encàrrecs dirigir-se a Pau Monguió, Rambla de Sant Carles, n.º 20, taverna.

IBARRA Y C. S. en C. - SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESpanyA

Maig 7	"Cabo Toriñana"
" 14	"Cabo San Vicente"
" 21	"Cabo Santa Pola"
" 28	"Cabo San Antonio"
	"Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Maig 8	"Cabo Santa Pola"
" 15	"Cabo San Antonio"
" 22	"Cabo Híguer"
" 29	"Cabo Quejo"
"	"Cabo

Per a més informes, a son consignatari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.ª d Seguros Generales de Dusseldorf
Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químico d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE — JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.

Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.

Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gallach

Léxic Catalá.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Catalá, Castellá, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglés-Espanyol Espanyol-Anglés.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Jan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**

MOSTELLE — (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice Co. L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic.

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu